Annwyl Weinidog,
Ar ran Cymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru (CSCC), diolch i chi dreulio amser gyda ni'n ddiweddar ac am y drafodaeth gadarnhaol ac adeiladol ar ddyfodol y system gynllunio yng Nghymru.

Rydym yn croesawu'r gydnabyddiaeth a roesoch i'r cyfleoedd a'r heriau sy'n wynebu awdurdodau cynllunio ar draws Cymru. Roedd yn galonogol i glywed am eich ymrwymiad i fwrw ymlaen â'r mesurau gyda'r nod i sicrhau bod ein system gynllunio yn gallu cyflawni ein nodau cyffredin o wella a chefnogi cymunedau a darparu lleoedd arbennig, newydd. Mae hyn yn cynnwys darparu niferoedd mwy o gartrefi newydd o ansawdd uchel, darpariaeth seilwaith, cynlluniau ynni adnewyddadwy, datblygu cyfleoedd i greu cyflogaeth a gwella amgylchedd. Fel y trafodwyd yn ein cyfarfod, credwn fod nifer o gamau gweithredu a mesurau pwysig gan Lywodraeth Cymru i fwrw ymlaen a hwy gan gydweithio gydag awdurdodau lleol a rhanddeiliaid allweddol i adeiladu ar gynnydd sydd eisoes wedi'i wneud. Mae hwn yn cynnwys diwygiadau ymarferol i wella cysondeb, cynyddu capasiti a helpu'r system gynllunio i gyflawni'n fwy effeithiol.

Mae'r rhestr ganlynol yn rhoi crynodeb o'r eitemau pwysig, penodol, a drafodwyd gennym yn y cyfarfod a/neu sy'n cael eu codi gyda'ch swyddogion trwy ymgysylltu'n rheolaidd:

- Parhau i weithio er mwyn sicrhau bod ffioedd cynllunio yn gynrychiolaeth o fodel gyllid mwy cynaliadwy sy'n adlewyrchu'r gost wirioneddol o gyflawni gwasanaethau cynllunio yn well.
- Ystyried cronfa genedlaethol o bolisïau Rheoli Datblygu er mwyn ffurfio rhan newydd o'r NDF ar gyfer materion cynllunio cyffredinol er mwyn lleihau dyblygu ar draws Cynlluniau Datblygu Lleol a chaniatáu i awdurdodau ganolbwyntio ar faterion lleol gwirioneddol.
- Darparu arweinyddiaeth genedlaethol ar fater llygredd maetholion, sef yr her fwyaf arwyddocaol sy'n effeithio ar gyflawni datblygiad mewn rhannau allweddol o Gymru, yn enwedig cartrefi newydd
- Adolygu gofynion statudol nad ydynt bellach yn adlewyrchu arferion ymgysylltu modern, gan gynnwys y gofyniad parhaus i hysbysebu ceisiadau mewn papurau newydd lleol.
- Parhau i fuddsoddi mewn cynllunio digidol ac arloesi technolegol, gan sicrhau bod ymarferwyr awdurdodau lleol yn parhau i fod yn rhan agos o ddylunio a gweithredu datrysiadau digidol.
- Symleiddio deddfwriaeth, canllawiau a gweithdrefnau lle bynnag y bo modd er mwyn caniatáu i gynllunwyr ganolbwyntio eu hamser ar ganlyniadau yn hytrach na phrosesau. Yn benodol y llawlyfr Cynllun Datblygu Lleol a llawlyfr Cynllun Datblygu Strategol drafft.
- Ystyried y defnydd o safonau a chanllawiau ar gyfer ymagwedd gyson at dempledi A106, amodau cynllunio a chyngor cyn ymgeisio

- Ystyried sut y gall canolfannau cymorth rhanbarthol mewn meysydd arbenigol, gyda chyllid hirdymor diogel, gyflawni effeithlonrwydd.
- Ailedrych ar y gofyniad am broses PAC ar geisiadau penodol, adolygu sut y gall ymgysylltu â'r gymuned fod yn fwy ystyrlon a thargedu, gan gydnabod bod hyn yn ddwys o adnoddau ac angen newid o ystyried datblygiadau cyflym mewn technoleg fel AI.

O ystyried y pwyntiau uchod, roeddwn am dynnu sylw at y drafodaeth arbennig o dda a gawsom ynghylch pwysigrwydd sicrhau bod polisi cenedlaethol, canllawiau llunio cynlluniau a threfniadau cynllunio strategol sy'n dod i'r amlwg yn ddigon hyblyg ac nad ydynt yn gorlwytho'r system gynllunio yng Nghymru. Mae'n bwysig bod y fframwaith hwn yn parchu'r heriau gwahanol sy'n wynebu daearyddiaeth wledig, drefol a chymysg ac amrywiaeth Cymru. Ni fydd dull sy'n gweithio'n effeithiol i Gaerdydd o reidrwydd yn briodol ar gyfer Ceredigion, Gwynedd, Powys na Sir Benfro heb addasu. Wrth i Gymru adolygu'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol a threfniadau'r Cynllun Datblygu Strategol yn y dyfodol, bydd yr hyblygrwydd hwn yn fwyfwy pwysig.

Gwnaeth ein trafodaeth ar faetholion dynnu sylw at raddfa ac arwyddocâd y mater dybryd hwn, a byddwn yn pwysleisio pwysigrwydd bod angen i Lywodraeth Cymru weithio gydag awdurdodau lleol ochr yn ochr â Chyfoeth Naturiol Cymru, Dŵr Cymru a phartneriaid eraill i sicrhau bod camau gweithredu'n cael eu symud ymlaen yn gyflym. Ar hyn o bryd mae'r mater yn atal darparu dros 8,000 o gartrefi yng Ngorllewin Cymru yn unig, yn ogystal â chynlluniau datblygu amrywiol sy'n creu cyflogaeth, ac mae'n hanfodol bod cynnydd yn cael ei wneud tuag at ddod o hyd i atebion a dulliau i alluogi datblygiad i symud ymlaen a CDLl i gael eu mabwysiadu.

Un mater ychwanegol pwysig i dynnu sylw ato yw'r angen i ystyried sut mae perfformiad a llwyddiant yn cael eu mesur yng Nghymru ar gyfer cynllunio a chreu lleoedd. Mae'r ffocws traddodiadol ar benderfynu ar 80% o geisiadau o fewn 56 diwrnod wedi bod yn ddefnyddiol, ond efallai y bydd yn amserol ystyried a yw hwn yn parhau i fod y mesur mwyaf ystyrlon o system gynllunio effeithiol. Dylai system gynllunio dda fod yn canolbwyntio ar ganlyniadau a hefyd yn cael ei barnu yn ôl ansawdd y lleoedd a grëwyd, cartrefi a ddarparwyd, seilwaith wedi'i alluogi, cymunedau a gefnogwyd, canlyniadau amgylcheddol a chynhaliwyd hyder y cyhoedd. Yn olaf, mae Cymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru yn credu bod cyfle i gryfhau'r berthynas rhwng seilwaith arwyddocaol cenedlaethol a'r cymunedau sy'n ei gynnal. Mae gan Gymru amcanion uchelgeisiol o ynni adnewyddadwy a seilwaith, ac mae Cymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru yn cefnogi'r uchelgeisiau hyn. Fodd bynnag, dylai cymunedau sy'n darparu ar gyfer datblygiadau mawr weld manteision ystyrlon a pharhaol trwy drefniadau budd cymunedol, cyfleoedd perchnogaeth leol a buddsoddiad mewn blaenoriaethau lleol.

Mae Cymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru yn parhau i fod yn ymrwymedig i weithio'n adeiladol gyda Llywodraeth Cymru ac yn barod i'ch cefnogi chi a'ch swyddogion wrth i ddiwygiadau gael eu datblygu. Gyda'i gilydd, mae gan awdurdodau cynllunio ledled Cymru gorff sylweddol o brofiad ymarferol a all helpu i sicrhau bod uchelgeisiau polisi yn cael eu troi'n ganlyniadau cyflawn ar lawr gwlad.
Diolch eto am eich amser a'ch agwedd gadarnhaol at ymgysylltu. Edrychwn ymlaen at barhau â'r ddeialog gyda gweinidogion a swyddogion i weithio mewn ffordd wirioneddol

gydweithredol i adeiladu system gynllunio sydd ag adnoddau da, cymesur, ymatebol ac sy'n gallu cyflawni'r manteision sydd eu hangen ar gymunedau ledled Cymru.

Yn gywir

Sara Morris, Sarah Groves-Phillips, Harriet Lavendar a Tom Evans

(CSCC)